

Ing. arch. Vladimír Šimkovič, PhD.

KULTÚRNE STAVBY NA SLOVENSKU – STAV A BUDÚCNOSŤ (PRÍKLAD KNIŽNICE)

Kultúrne stavby ako celok

Kultúrne stavby vo svete sa vyvíjajú tak, ako celá spoločnosť, veľmi dynamicky. Vplýva na ne celý rad faktorov, ktoré môžeme rámcovo zhrnúť nasledovne:

- Pôsobenie technologického rozvoja hlavne v oblasti počítačových technológií priniesol nové impulzy do vývoja skoro všetkých typologických druhov kultúrnych stavieb. Vzniká nová koncepcia prezentácie objektov v múzeách a galériách, ktoré sa menia na miesta vizuálnej komunikácie viac, ako na statickú prezentáciu umeleckých diel. Knižnice sa menia na verejné miesta napojenia na dátové siete, prístupné každému návštevníkovi bez obmedzenia, ba sa postupne transformujú na mediátéky. Vznikajú 3D kiná, využívajúce pokrok v premietacích technológiách.

- Rozšírenie možností využívania voľného času prináša rozšírenie ponuky o nové zariadenia. Pôvodné botanické a zoológické záhrady sa funkčne obohacujú, až vznikajú tematicky zamerané prírodné a rekreačné parky, múzeá prerastajú do technologických parkov a múzeí vedy a techniky s novými prezentačnými možnosťami, kiná sa menia na multikiná, muzikálové haly, internetové kaviarne, rôzne kultúrne exteriérové aktivity a pod.

- Od striktné monofunkčných a reprezentačných objektov sa postupne prechádza k polyfunkčným a otvoreným konceptom, schopným absorbovať postupné zmeny, ktoré sú ale súčasne aj charakteristickým miestom identifikácie pre svojich obyvateľov. Súčasne majú i svoj konkrétny ekonomický – komerčný rozmer, pričom nie sú plne financované štátom alebo regiónmi.

Na Slovensku však tento proces neprebíha tak priamočiara. I v období socializmu nepatrila kultúra medzi investičné priority, viac sa využíval zachovaný stavebný fond, ale vzniklo i niekoľko pozoruhodných realizácií dodnes skoro jediných fungujúcich, ako aj množstvo drobnejších stavieb hlavne na vidieku. Vznikol však charakteristický nesúlad medzi typovými projektmi, ktoré boli zámerne monofunkčné a priestorovo nadsadené oproti ich skutočnej vý-

stavbe, ktorá sa v skutočnosti realizovala len asi v 1/4 vypočítanej potreby.

Rozvoj stavebného fondu zariadení pre kultúru sa po r. 89 prakticky zablokoval, kedy boli pozastavené i rozostavané stavby. Časť objektov bolo reštituovaných, prípadne boli majiteľmi zmenených na iné funkčné využitie (hlavne kiná). Existujúce budovy vo vlastníctve štátu (resp. ich ťažiskové priestory) sa ďalej využívajú na svoj pôvodný účel. Kultúrne stavby zo socializmu sa dnes vyznačujú monofunkčnosťou, predimenzovanosťou vstupných a spoločenských priestorov, ako aj dnes už zastaraným technologickým vybavením, náročným na spotrebu energií, ktoré odčerpávajú stále väčšiu časť nezáväzujúcich sa prevádzkových nákladov. Pre ich pokrytie rad zariadení prenajíma voľné priestory na komerčné využitie, čo prináša bizarnú zmenu ich pôsobenia zo statických, reprezentačných zariadení na niečo ako obchodný dom, kde sú vedľa seba umiestnené úplne náhodné prevádzky. Vstavovanie vybavenosti do kultúrnych zariadení je jav, ktorý je snád' spoločný všetkým bývalým socialistickým krajinám a je prejavom mechanickosti a skostnatenosti vtedajšej situácie. Ich súčasná komercializácia povrchným spôsobom je v prudkom kontraste s pôvodným zámerom a častokrát ju možno chápať ako jej znehodnotenie.

Pomerne krátke obdobie od r. 1989 je možné charakterizovať ako obdobie stagnácie a snahy o prežitie a súčasne prispôbenie sa novým spoločenským a trhovým podmienkam. Objavujú sa však aj nové inovačné impulzy v ich rozvoji (rozvoj multikin, zavádzanie výpočtovej techniky do knižníc, dostavovanie pozastavených stavieb a pod.). Osobitným problémom je decentralizácia – prechod asi 200 kultúrnych zariadení z priamej pôsobnosti Ministerstva kultúry SR pod nižšie stupne. Ministerstvo bude riadiť rezort po metodologickej stránke a priamo riadiť len ústredné kultúrne ustanovizne (SNG, SNM, Pamiatkový ústav, Divadelný ústav, Slovenská filharmónia, SND, Slovenské technické múzeum a pod.)

V súčasnosti tvoria sieť kultúrnych zariadení pokrývajúcou svojím pôsobením celé územie tieto typologické druhy:

Knižnice

Ich pôsobnosť je vymedzená novým zákonom č.183/2000 o knižniciach, ktorý definuje knižničný systém od Slovenskej národnej knižnice cez vedecké knižnice (univerzálne a špecializované), akademické a verejné (krajské, regionálne, obecné) po školské a špeciálne knižnice. Ich základnou funkciou je budovať, uchovávať a sprístupňovať knižničný fond vrátane dokumentov miestneho a regionálneho charakteru a zabezpečovať rad druhotných funkcií. Základnou tendenciou súčasnosti je elektronizácia knižníc s využitím nových počítačových informačných technológií, ako aj postupné čoraz väčšie sprístupňovanie fondov voľným výberom. Trvalým problémom je nedostatok priestoru ako pre čitateľov, tak aj pre sklady kníh. Vo výstavbe je novostavba Centra VTI SR – Technickej knižnice v Bratislave.

Múzeá a galérie

Ich pôsobenie určuje zákon NR SR č. 115/1998 o múzeách a galériách. Ich hlavnou funkciou je akvizičná činnosť, budovanie a spracovanie fondov, ktoré umožňujú vytváranie expozícií, výstav, ale aj výskumná práca a vzdelávacia činnosť. V súčasnosti tvorí sieť 58 štátnych a 22 neštátnych múzeí. Ich fondy sú vystavované tradičným spôsobom a vytvára sa značná rezerva vo využití nových spôsobov prezentácie hlavne vedeckých a technických, ale aj prírodovedných expozícií (parkov), spojených s netradičnými formami využitia voľného času. Ich prevažná časť prejde do zriaďovateľskej pôsobnosti územnej samosprávy.

Divadlá a polyfunkčné kultúrne zariadenia

Ich činnosť vymedzuje zákon č. 36/78 v znení neskorších predpisov. Stavebne sú to buď špeciálne divadelné objekty vo väčších sídlach s prevažne stálymi profesionálnymi súbormi, alebo polyfunkčné kultúrne domy, vybavené aj divadelnými sálami hlavne v menších obciach. V súčasnosti sa viac sústreďujú na skvalitnenie technického vybavenia pre ich lepšie využitie, ako aj na doplnenie určitými komerčnými zariadeniami. Vo výhľade sa budú budovať menšie, flexibilnejšie divadelné objekty mestského typu, ako aj polyfunkčné zariadenia pre rôznorodé kultúrne aktivity (muzikály, multimediálne produkcie a pod.). Dostavujú sa divadlá v Bratislave, B. Bystrici, Košiciach. Predpokladá sa kultúrne zariadenie tohto typu v Trenčíne.

Hvezdárne a planetária

V súčasnosti je na Slovensku 16 hvezdární, ktoré sú umiestnené v rôznych typoch sídel, niektoré sú obohatené i o planetária. V budúcnosti sa pred-

pokladá ich rozvoj v rámci regionálnej vybavenosti samostatnými objektmi, vybavenými ako technickými prostriedkami, tak aj dostatočnými priestormi.

Osvetové zariadenia

Poslanie a činnosť sú vymedzené zákonom č. 52/1959 v znení neskorších predpisov, v súčasnosti sa prerokováva nový zákon, ktorým sa vytvoria nové podmienky pre ich činnosť. Predstavujú hlavne miestnu úroveň (miestne osvetové/kultúrne strediská, kultúrne domy) v správe miestnej samosprávy, ale aj iné subjekty. Zameriavajú sa hlavne na záujmovú činnosť, vzdelávanie, kultúrne a spoločenské aktivity. Regionálne osvetové strediská sa orientujú na metodickú činnosť a prejdú na samosprávu vyššieho územného celku. Predpokladá sa rozvoj rôznych záujmových zoskupení na vytváraní kultúrnej ponuky na podnikateľskom základe. To predpokladá ďalšiu existenciu flexibilných a polyfunkčných dobre vybavených kultúrnych objektov pre realizáciu rôznorodých aktivít.

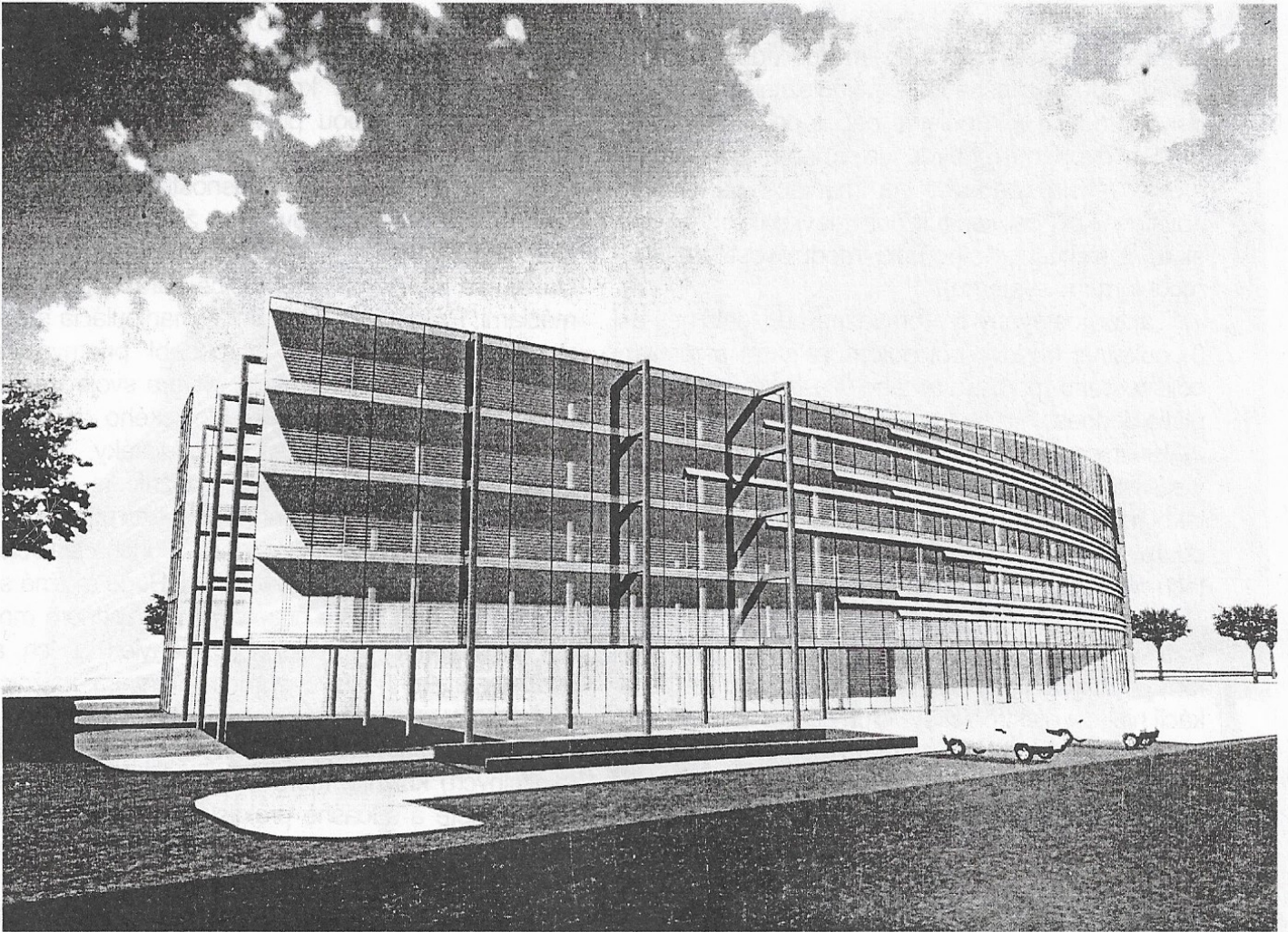
Zoologické a botanické záhrady

Sú v súčasnosti len doplnkovým zariadením, ale v budúcnosti by sa mohli stať spolu so sprievodnými komerčnými aktivitami magnetmi pre svoje spádové územie s plným využitím svojho potenciálu spojením vedeckých, náučných a vzdelávacích aktivít. Náročné architektonické riešenia len umocnia ich jedinečné pôsobenie.

Z uvedeného stručného prehľadu je vidieť, že sa naše zdedené kultúrne zariadenia nesú pečať minulého obdobia i vo svojej priestorovej štruktúre, ktorá je dodnes len málo zmenená a tým značne zaostávajú za dynamickým svetovým vývojom. Nie je možné ani realistické očakávať v tomto smere rýchly pokrok, jeho intenzita skôr bude závisieť od reálnych možností štátu i samospráv. Očakávame však, že menšími, postupnými krokmi je možné už novými prístupmi zlepšovať túto situáciu cestou čiastočných rekonštrukcií a technických inovácií a postupne snád' aj modernými novostavbami v európskom štandarde.

Knižnice - typologický druh vo vývoji

Niet pochýb o tom, že nové informačné technológie vniesli značný pohyb skoro do všetkých oblastí ľudskej činnosti, hlavne do tých, ktoré sa priamo podieľajú na ich uchovávaní, rozširovaní a zveľadovaní. Do tejto oblasti bezpochyby patrí knihovníctvo a knižničná veda. Veľa úvah bolo vedených o tom, či kniha bude naďalej existovať, alebo bude úplne nahradená počítačovými technológiami, svedčí o premene základného nosiča informácií. Táto



Viktória Jakubčíková: Technická knižnica - knižnica STU na Žilinskej ulici v Bratislave. Diplomová práca, vedúci práce Ing. arch. Vladimír Šimkovič, PhD. Priestorové zobrazenie, ročník 2000/2001

zmena sa čoraz výraznejšie začína premietat' aj do typológie tohto stavebného druhu.

V súčasnosti s prechodom na elektronické médiá sa čoraz viac prechádza na digitálne dokumenty, ktoré môžu byť aj v tlačenej verzii. Najstaršia literatúra sa ponecháva a archivuje ako vzácny umelcký exemplár. Hodnotná staršia literatúra sa prevádza do digitálnej formy. Predpokladá sa, že tradičná tlačená forma si ešte dlho ponechá svoje postavenie, ale stále väčšia časť nových informácií bude už len v elektronickej forme a bude aj tak uchovávaná.

V súčasnosti však knižnice neuschovávajú len knihy a časopisy, ale aj iné druhy médií, ako mapy, grafické diela, filmy, videokazety, kompaktné disky, zvukové nosiče a pod.

Do 19.stor. existovali knižnice ako usporiadané zbierky, ktoré však neboli väčšinou riešené v samostatnom stavebnom objekte, ale spolu so zbierkami umeleckých diel vytvárali väčšie stavebné celky obsahujúce všetky druhy umeleckých diel. Postupne však nastupuje účelová stavba knižníc v samostatnom objekte. Do tejto doby spadá

výstavba veľkých univerzitných knižníc, ako knižnice Britského múzea, Verejnej knižnice v Leningrade, Kongresovej knižnice vo Washingtone, Národnej knižnice v Paríži a iné.

S vynálezom rotačnej tlače vzrastala produkcia kníh, čím sa prvýkrát objavil problém masovej produkcie. Vznikali verejné knižnice - mestské, krajské, národné.

Vzrastom knižných fondov sa naliehavosť skladov začala prejavovať i v hmote celej budovy. V prvej polovici 20.stor. tak došlo k výstavbe knižníc s rozsiahlymi skladmi ako samostatnými stavebnými a prevádzkovými telesami, ktoré boli umiestnené vedľa alebo nad študijnými priestormi. Čitatelia boli oddelení od kníh katalógmi.

Nové impulzy prišli zo Spojených štátov, kde sa začala rozvíjať myšlienka voľného plánu a voľného prístupu (open plan, open access), známa napr. z obchodných domov. Znamenala zanechať veľké predložené reprezentatívne schodištia a celkové ťažkopádne poňatie. Skôr presadzovala bezprostredný prístup v literatúre tzv. Freihandbibliothek. Menej využívané fondy boli v uzavretých skladoch už

menších dimenzií, ale aj v tzv. voľne prístupných skladoch. Čítáme boli rozdelené do odborných oddelení, kde sa nachádzala najdôležitejšia literatúra daného odboru. Oddelenia neboli oddelené stenami, len dvojíťmi regálmi. Vo voľnom priestore sa mohlo ľahšie reagovať na meniace sa potreby návštevníkov, čo viedlo k požiadavke flexibility priestoru a konečne k poňatiu modulovosti (rastru - modulárneho systému).

Takto postavený typ prevažne horizontálnej, asi 3-podlažnej budovy bol potom veľakrát s rôznymi odlišnosťami použitý a jeho zásadné myšlienky platia dodnes.

Knižnice ako celok prešli radikálnou premenou v súvislosti so zavedením elektronických médií do takej miery, že sa začalo uvažovať o ich postupnom odumieraní, keď je budúcnosť stále viac spätá s tech-nickým vývojom informačných technológií.

Pravdou však je, že je prakticky nemožné previesť všetky doteraz vydané knihy do elektronickej formy, dokonca aj väčšina dnes vydávaných publikácií nie je v elektronickej forme dosažiteľná. Navyiac k tomu je nedoriešená bariéra autorských práv a voľného šírenia diel v dátových sieťach, príp. poplatkov za ich kopírovanie.

Napriek nevyhnutnej koexistencii oboch foriem (tlačenej a elektronickej) možno skonštatovať, že naopak dochádza k rastu a rozširovaniu knižníc do takej miery, že sa naopak stávajú verejne prístupnými miestami s napojením na dátové siete, a tým i miestami získavania informácií pre širokú verejnosť.

Preto nie je i v tomto prechodnom období činnosť knižníc spochybňovaná, naopak rozširuje sa o nové momenty a možnosti. Knižnice tak umožňujú komunikovať s verejnosťou oboma spôsobmi kreatívnym spôsobom. Knižnice zostávajú pre civilizáciu ďalej zmysluplným stavebným typom, treba len experimentovať s ich konkrétnymi formami v danej dobe.

Pri knižniciach vznikajú digitálne (virtuálne) knižnice, umožňujúce spojenie s On-line katalógmi knižníc prakticky na celom svete a poskytujúce rad ďalších služieb.

V súčasnosti prebieha akási syntéza oboch prístupov, kde na základnej schéme trojčlennej knižnice dochádza k voľnejšiemu prelínaniu všetkých troch pólov.

Vytvára sa rad postupných medzistupňov medzi dvojicami pólov - bohato sa rozvetvujú verejné priestory do zložitých služieb, ktoré knižnica plní a stávajú sa dominantnými. Sklady sa zahusťujú kompaktnými regálmi, príp. sa odsúvajú do vedľajších polôh. Pracoviská sú špecializované a včleňujú sa do užívateľského veľkopriestoru. Sklady sa otvárajú užívateľom vo voľnom prístupe spolu so

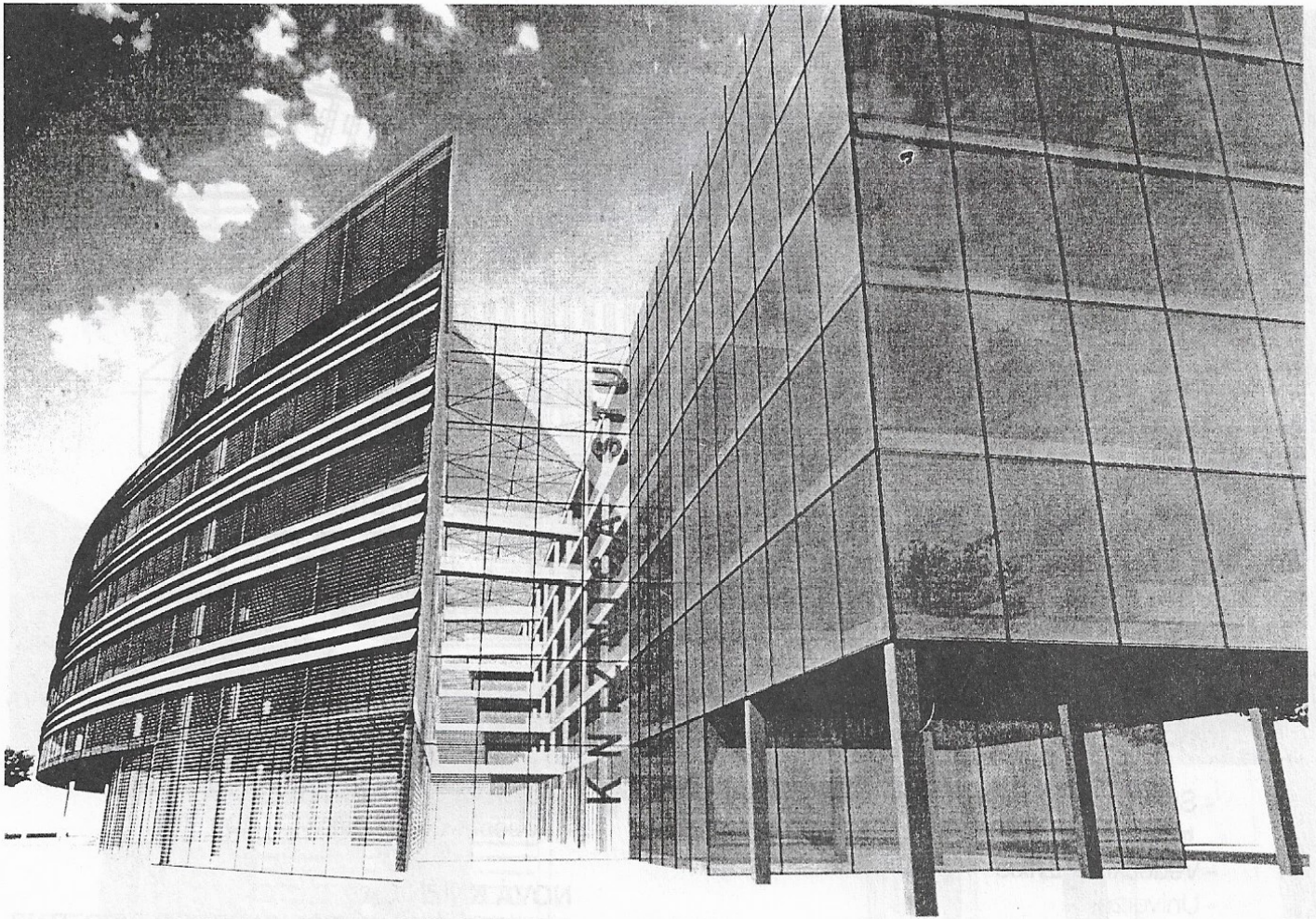
študijnými miestami, alebo ako otvorené sklady. Použitie moderných informačných technológií zmenilo charakter práce knižníc, ktoré sa stali multimediálnymi s dobou prevádzky až 80 hod./týždenne.

Funkcie knižnice sa v súčasnosti postupne rozširujú do širších záberov tak, že prekračujú jej chápanie ako miesta pre manipuláciu s knihami a stávajú sa priestorom pre účelné narábanie s informáciami. Práve tak, ako kniha a manipulácia s ňou stvorila budovu knižnicu v období priemyselnej revolúcie, tak si aj informácia vytvára svoje vlastné vyjadrenie v posune tohto typologického druhu do tvaru digitálnej knižnice resp. až mediatéky.

Najvýraznejšia rola nových knižníc je v sprostredkovaní (uľahčení, orientácii) v enormnom toku nových informácií, každodenne prichádzajúcich čoraz viac platených dátových sietí. Bude možné sa s pomocou nich lepšie orientovať v bezodnom mori dát, usporiadať ich podľa požiadaviek a ich aj rozširovať ako účelové zhmutia, čím sa knižnice môžu stať v určitom zmysle vydavateľmi.

Druhým aspektom je vznik on-line knižníc (digitálnych) knižníc, ktoré budú dostupné len cez dátové siete a súčasne prakticky nedostupné tým, ktorý na ne prístup nemajú. Preto je knižnica prakticky jediným verejnosti prístupným miestom, ktoré je schopné sprostredkovať tieto vymoženosti aj laickému užívateľovi, ktorý nemá možnosť prístupu na Internet, ba dokonca ani počítač.

Mediatékami sa už od 80-tych rokov začali nazývať knižnice, výraznejšie uplatňujúce integráciu viacerých druhov médií – knižnice, galérie, kino, koncertnej siene, divadla, múzea a ich doplnkových funkcií (posluchárne, občerstvenie a pod.). Snáď najvýraznejším počínom bolo Pompidou Centre v Paríži od architektov Piana a Rogersa, ktorí v tej dobe nezvyčajným veľkopriestorovým poňatím vytvorili haly pre rôznorodé kultúrne aktivity vrátane knižnice a vytvorili tak silný impulz do budúcnosti svojím otvoreným konceptom. Prevedenie informácií do digitálneho tvaru tak odsúva reálne predmety do vedľajšej podoby a tie sa stávajú postupne doplnkom s nostalgickou príchutou. Miznú rozsiahle sklady kníh a mechanizmy zabezpečujúce ich prevádzku. Elektronické médiá sa tak stávajú rovnocenným partnerom tradičným. Spochybňuje sa funkcia knižníc, múzeí a divadiel ako reprezentatívnych monumentov oficiálnych verejných priestorov a stávajú sa čoraz viac flexibilným doplnkom každodenného života. Táto nová forma, ktorá sa začala nazývať mediatéka v plnšom význame využitia svojich možností, je viac pohodlným a veľko-obchodu podobným polyfunkčným priestorom pri rušných mestských tepnách, otvorených celý deň 7



Viktória Jakubčíková: Technická knižnica - knižnica STU na Žilinskej ulici v Bratislave

dní v týždni. Návštevníci tu môžu voľne prezerat rôzne médiá a prostredníctvom nich sa kontaktovať s celým svetom. Sendai Multimedia Centre v Japonsku od architekta Toya Ito, označovaný aj ako prvá „knižnica“ založená na iných médiách ako knihe.

Na Slovensku dnes pôsobí viac ako 9.000 knižníc rôznych typov a druhov, v pôsobnosti rôznych inštitúcií a rezortov. Predpokladané rozdelenie je len orientačné, pretože dochádza k zmenám.

V roku 1998 tvorilo sieť verejných knižníc :

- 5 krajských štátnych knižníc
- 31 regionálnych štátnych knižníc
- 414 mestských knižníc a obecných knižníc s profesionálnymi pracovníkmi
- 2.255 obecných knižníc s neprofesionálnymi pracovníkmi
- 294 pobočiek verejných knižníc
- 1 ústredná knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči (ÚKN)

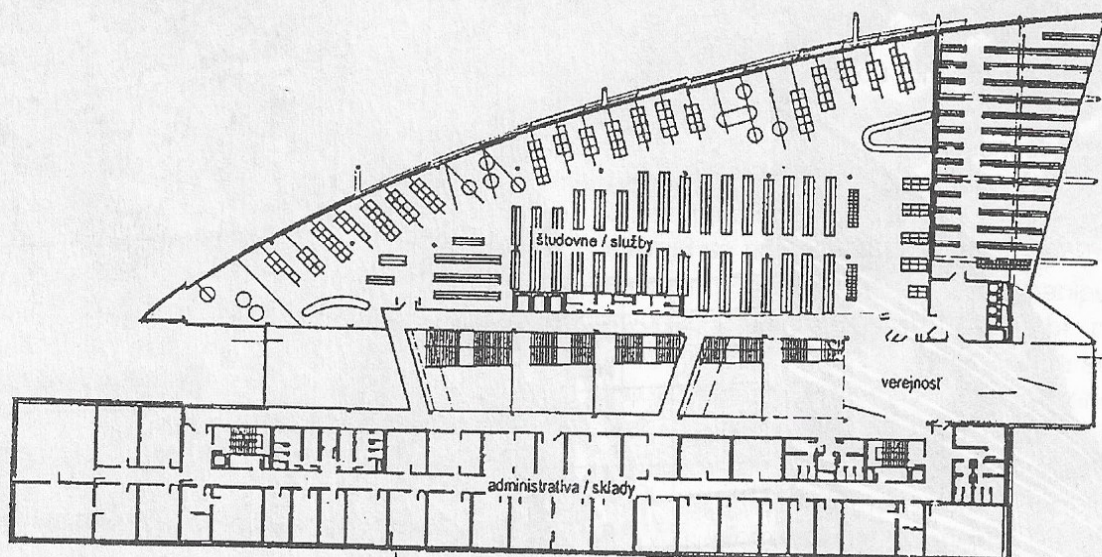
spolu

2.705 verejných knižníc

Ich stav je poznačený celkovou spoločenskou situáciou. Nedostatok prostriedkov dokonca na údržbu a opravy objektov spôsobil situáciu, v ktorej je väčšina knižníc a ktorú je možné charakterizovať nasledovne:

- nedostatok priestorov hlavne pre študovne a čítarne, sklady, ale i v celkovom rozsahu,
- zastaralé zariadenie a vybavenie, existujúce v podstate od doby výstavby, príp. rekonštrukcie
- rozloženie prevádzok knižnice do viacerých objektov, čo spôsobuje ťažkosti v ich fungovaní a potrebu presunov
- nevhodné priestory, ktoré boli pôvodne určené na iný účel a v podstate nie sú prispôbené potrebám knižnice
- stavebné poruchy (zatekanie striech, zastarané inštalácie, nedostatok údržby objektov a pod.)
- absencia bezbariérových prístupov do budovy.

V súčasnosti bol prijatý zákon č. 183 z r.2000 o knižniciach, ktorý vytvára legislatívny predpoklad pre plňšie fungovanie knižníc. Ten v druhej časti definuje knižničný systém nasledovne :



Viktória Jakubčíková: Technická knižnica - knižnica STU na Žilinskej ulici v Bratislave. Ročník 2000/2001, diplomová práca, vedúci práce Ing. arch. Vladimír Šimkovič, PhD. Charakteristický pôdorys

- Slovenská národná knižnica ako vedúca inštitúcia
- Vedecké knižnice
- Univerzálne
- Špecializované
- Akademické knižnice
- Plniace funkcie špecializovanej vedeckej knižnice
- Akademické knižnice vysokých škôl a fakúlt
- Verejné knižnice
- Krajské knižnice
- Regionálne knižnice
- Obecné knižnice
- Školské knižnice
- Špeciálne knižnice.

Ako príklad modernej knižnice možno uviesť nedávno otvorenú (03/2001) novostavbu Moravské zemské knihovny v Brne, projektant ONEX, s.r.o. (Ing. T. Adámek a kol.) na základe verejnej súťaže. Vznikla spojením a funguje delením na :

- univerzitnú knižnicu (200 čit.miest v študovni s voľným výberom)
- technickú knižnicu (200 čitateľských miest dtto)
- pedagogickú knižnicu (200 čitateľských miest).

Jej súčasťou ja aj konferenčná miestnosť, literárna kaviareň, kníhkupectvo. Obsahuje

- 1. a 2.suterén - kompaktné regále (spolu 0,9 mil. zväzkov)
- 8 nadzemných podlaží - štandardné regále (spolu asi 1,8 mil. zväzkov)
- sklady spolu asi 2,7 mil. zväzkov s rezervou pre budúci rast
- 96 parkovacích miest (2 a 3 suterén)

- zastavaná plocha 3.108 m²
- obostavaný priestor 103.000 m³

NOVÁ KNIŽNICA PRE SLOVENSKÚ TECHNICKÚ UNIVERZITU?

Katedra kultúrnych stavieb Fakulty architektúry v Bratislave sa v rámci riešenia grantovej úlohy 39/99 Prestavba kultúrnych zariadení na Slovensku zaoberá aktuálnymi problémami hlavne v Bratislave. Ako jeden z nich je aj problematika Technickej knižnice.

Pre potreby Centra VTI SR sa v súčasnosti stavia nová budova na Lamačskej ceste (zastávka MHD SAV), ktorá má 33.178 m³, 8.162 m² podlažnej plochy, pre 160 zamestnancov, s možnosťou prístavby.

V Prahe sa v súčasnosti skončila architektonická súťaž na novostavbu Národní technické knihovny ako vzdelávacieho a spoločenského centra technických vysokých škôl v Prahe – Dejviciach, kde ide o objekt 38.755 m² podlažnej plochy, 155.022 m³, 2000 čitateľských miest z toho 1000 vybavených počítačom, 1,1 mil. zväzkov kníh.

Pokiaľ by sa ďalej zvažovala myšlienka Ústrednej knižnice STU ako analógiu pražského príkladu, v ktorej by fakultné knižnice plnili funkciu pobočiek, zameraných na základnú informáciu a skriptá, išlo by o model bežný vo svete. V tom prípade by však tento objekt vzhľadom na počet študentov STU, ako aj podľa medzinárodných štandardov by mal mať asi 20 – 25.000 m² podlažnej plochy a okolo 1000 – 1500 študijných miest.



Viktória Jakubčíková: Technická knižnica - knižnica STU na Žilinskej ulici v Bratislave. Diplomová práca. Halové schodisko

Takéto zadanie riešila poslucháčka 6. ročníka Viktória Jakubčíková v priestore nárožia ulíc Žilinská – Štefanovičova – Kýčerského (dnešné parkovisko, VEPOS, trhovisko) v tesnej blízkosti areálu STU na mieste tradičného sústredu fakúlt STU.

Knižnica je riešená po podlažiach tak, aby sa funkcie postupne smerom nahor ukludňovali a špecializovali. V treťom a druhom podzemnom podlaží sa nachádza sklad kníh, riešený už skoro celý kompaktnými regálmi s kapacitou 2,3 mil. knižničných jednotiek. V prvom suteréne je parkovanie pre cca 200 áut. Prízemie je venované vstupným funkciám – informácie, šatne, prednáškový a výstavný priestor, občerstvenie a kontrolované vstupy do ďalších podlaží. Štyri ďalšie nadzemné podlažia sú postupne venované špecializovaným študovniam jednotlivých fakúlt s vlastnými príručnými skladmi a zázemím pre pracovníkov – architektúra a stavebníctvo, strojárstvo, elektrotechnika, chémia. V najvyššom podlaží je vedenie a informácie Európskej únie. Hlavným architektonickým motívom je te-

terasovaná – ustupujúca hala s prirodzeným osvetlením, z ktorej sú vedené všetky hlavné nástupy do študovni.

Literatúra

FAULKNER-BROWN, H.
Some thoughts on the design of major library Buildings
Seminar Intelligent Library Buildings, IFLA, Hague 1997

FUHLROTT, R.:
Bibliotheksbau in Vergangenheit und gegenwart in Bibliotheksbau heute,
Zeitschrift für Bibliothekswesen, Sonderheft 33, 1982

INTELLIGENT LIBRARY BUILDINGS

Proceedings of the tenth seminar of the IFLA Section on Library Buildings and Equipment, Hague (Netherlands) 1997, ed. M.-F. Bisbrouck, M. Chanveinc

KNIHOVNY PRO PŘÍŠTÍ TISÍCILETÍ

Sbomík príspevků ze semináře 18. - 19.11.1997 v Praze, Praha, Aktuality SKIP ČR 1999

KRAMÁROVÁ, A.:

Priestorová situácia verejných knižníc v SR, Centrum VTI, Bratislava 1996

KUBÍČEK J. (sprac.)

Moravská zemská knihovna v Brně
Lector benevolus Brno, 2001

LIŠKA M. a kol.

Súťažné podmienky pre novostavbu Národnej technickej knihovny v Prahe

LIBRARY BUILDERS

Academy Editions 1997

Návrh štandardov minimálnej vybavenosti krajských a okresných miest

SAŽP - CUPER, B.Bystrica, 1999

NOVÁKOVÁ, M.:

Uchovávanie knižničného fondu, STK - Centrum VTI SR, Bratislava 1995

PASIAR, Š.:

Dejiny knižníc na Slovensku, SPN Bratislava 1977

PEVSNER, M.:

A History of Building Types, Thames and Hudson 1976

PROCHÁZKA, B.:

Trendy výstavby stredísk verejných informačných služieb

SAV Bratislava, Prognostický ústav 1998

REMENÁROVÁ, B.:

Vysoké školy - Integrované informačné centrum, Typizačná štúdia

IPO-ŠS Bratislava, 1989

RICHTER, Vít:

České knihovnictví v období transformace společnosti, "Slovenské knižnice 1997", Bulletin Spolku

slovenských knihovníkov a Slovenskej asociácie knižníc

RICHTER, Vít:

Jak stavíme knihovny? in Knihovny pro příští tisíciletí

Aktuality SKIP, Praha 1999 str. 7-12

ŠIMKOVIČ, V.:

Priestorová situácia slovenských knižníc in Knižnice pre 21. storočie, Bulletin Spolku slovenských knihovníkov, materiály z rokovania 2. Slovenského knihovníckeho kongresu 22.-23.11. 1999 Košice, str. 148-157

Stratégia knihovníctva a knižníc v Slovenskej republike, vecné priority a princípy, 1999 – 2005 Bulletin Spolku slovenských knihovníkov (9) 2/1999, str. 14-33

Štatistický prehľad činnosti verejných a vedeckých knižníc v Slovenskej republike, za rok 1998, Univerzitná knižnica v Bratislave, 1999

THOMPSON, G.:

Planning and design of library buildings
Butterworth Architecture, London 1989

TRGIŇA, T.:

Knižnice v procese transformácie spoločnosti
zborník "Slovenské knižnice 1997"

Bulletin Spolku slovenských knihovníkov a Slovenskej asociácie knižníc, str.29-55

Verejné knižnice v novej Európe
zborník z IV. medzinárodnej knihovníckej konferencie, Bratislava 2000

WEISSOVÁ, M. (sprac.)

Štatistický prehľad činnosti verejných a vedeckých knižníc v Slovenskej republike za rok 1998

Univerzitná knižnica Bratislava, 1999

Zákon č. 183/2000 "O knižniciach"

Spracované v rámci grantovej úlohy 39/99
„Prestavba kultúrnych zariadení na Slovensku ako dôsledok transformácie plánovaného hospodárstva na trhové“